

Elevat qđe igit̄ nraū eleuāt et q̄tinēt̄ ipsa p̄tināt̄ qđ ap̄e vident̄ facē respītates. Eleuāt em̄ p̄ta
¶ p̄m̄? c̄nt̄ in ip̄o h̄r p̄tula idem hot facē. Eleuāt em̄ p̄ta
em̄ q̄admodū in folles nraū ferre aēm̄ q̄ deforsis
et frigidū exstete et refrigerate extingue excessu
ignis. Quicadmodū aut̄ crescente eleuabit̄ hot p̄tū-
cūla. et deforsis patete nraū dimitte. et dimitto
exire aēm̄ q̄ ingressus fuit utq̄ ingredere qđe frigida
exente aut̄ calida ¶ tanta calidi exentis in har p̄tula/
et maxie h̄ntib⁹ pulmonē sanguine h̄nta. In mltas
em̄ velut canales et oracuitates īcide eas q̄ in pulmone:
q̄ seq̄ quānq; p̄tense s̄t̄ vene: ut indeat̄ tota pulmo
et plenq; sanguine: ¶ **D**ocet qđe aut̄ ingressus aēs/
respiratio: exitu aut̄ exp̄iratio. Et su vtaz q̄tinue
q̄dū vtaz viuit: et mouet hot p̄tula q̄tinue. Et p̄
hot inspirāt̄ et exp̄irāt̄ est viue. Cōde aut̄ mo et p̄s-
cib⁹ fit mot⁹ brāthaz. Eleuāt qđe em̄ calido qđ in
sanguine p̄ partes eleuāt et brāthie: et p̄ficit̄ aqua.
Desiderat̄ aut̄ ad coz p̄ poros et refrigerate dimitut̄.
et emitit̄ aqua. H̄p̄ aut̄ eleuāt eo qđ in corde sp̄ sus-
cipit itez refrigeratas: Prop̄t̄ qđ et ill̄ ei⁹ qđ viue
et no viue finis est in respirāt̄: et his suscipit h̄nta.
De vita qđe igit̄ et morte: et de ognatis h̄uq; spe-
culatis: fere dictū est de oīg: ¶ **E**xpliāt̄:
Im̄p̄t̄ Auexrois de s̄ba orbis:

In hoc statu interdum pscrutari de rebus ex
 qibz cōponit corpore celeste. Declatū est enim corpore
 celeste nō cōponi ex duabus naturis/ sicut corpora
 gniabilia et corruptibilia. **D**icitur in q̄stibz fuit declatū
 h̄as duas naturas ēē p̄gnatione et corruptione;
 et ēē iunctas in eis: in celestibz aut p̄p̄ motu localē.
 Quia enim declatū est corpora moueri; q̄d illud
 qd mouet ex se / cōponit ex duabus naturis sc̄ ren-
 piēte et agēte: ut declatū sit oīm̄ motu habere mo-
 totē. **A**mplius aliqd̄ ēē motu et mouet eodē mons p̄gle
 ēē. nū hoc in quē sit declatū est celū apōl̄ ex duabz
 naturis: **I**n hoc ḡ statu pscrutati sūg de h̄ibz dua-
 bz naturis / ex qibz corpore celeste cōponit. **V**tr̄s sint filios
 illi naturis ex qibz gniabilis corruptis / qz altā dant
 fōr̄ / altā maria / sc̄ M̄ry h̄ sc̄ m̄ et fōr̄ qz h̄ sc̄ m̄ eedē
 tū illi: aut diuīse s̄c̄dm̄ magi et ming. **D**icitur si sc̄ diuīse
 spe: tūc̄ equo dicitur de eis corporitas/ aut s̄c̄dm̄ p̄ḡ
 et p̄tig. **C**ontra aut̄ hec due nature ex̄ntes in his
 corporibz nō sit quemētes spe/ manifestū est/ posito
 corpori celesti ēē ignabilis et incorruptibili: et cor-
 ruptibz qz apud nos gniabilis et corruptibilis. **S**ed
 enim corporis gniabilis et corruptibilis et enim ēē easde. **q̄d**
 est: **P**rostat igit̄ pscrutari de eis de qibz hec due nature
 qz sit in corpore celesti dūt ab eis qz sit in corpore gniabili
 et corruptibili. **C**ontra qd̄ pscrutatoris. **M**istis qd̄
 tū q̄sidāuit idiuīdia existentia p̄ se her qz vocat̄ s̄be
 tr̄sterni de una dispōe ad alia. et iunctis h̄as tr̄sterni

tionē duob⁹ modis. Aut tūsmūtioe⁹ in dispo⁹
extīseas a q̄titatib⁹ s̄bāz extīta p se, q̄ nō facit illa
iduudua dīnīa illas dispoes tūs multai in noī ne
diffic̄e: sicut. Si dispoes q̄ diuit̄ q̄titates et q̄litates,
et alia pdicameta q̄diuit̄ auct̄ia: ¶ Aut tūsmūtioe⁹
in dispo⁹ q̄ faciūt iduudua dīnīa ip̄as tūs mutari
noīe et diffīnitioe⁹: q̄ tūsmūtio⁹ dīgn̄o et corruptio⁹.

Cū aut q̄sidānt hos duos modos tūsmūtio⁹:
tuem̄t in eis cōia et sp̄a. Est em̄t cōe eis eos habere
vīa s̄bī recipies tūsmūtio⁹. Ampliḡ natūra⁹ est
nonesse p̄cē eē gn̄abil⁹ in eis esse eīg qd̄ fit. (non
em̄t fit n̄ qd̄ nō est). H̄dit tuem̄t posse p̄cē esse in
sbo eē natūra⁹ in utrōz mō factōis q̄ est ip̄ale si fit.
Ampliḡ tuem̄t eē id ex quo est factio⁹ illa⁹ rei et ad qd̄
eē gn̄ia et habē idem gen⁹: et q̄ ista gn̄etas redund⁹
ad p̄mā gn̄ietate s̄z nō esse et for⁹. ¶ Dicit aut in h⁹
q̄m̄ tuem̄t tūsmūtione iduuduo⁹ in suis s̄bīs coḡ
s̄bī nō eē enī actu: et nō h̄c form⁹ qua s̄bstatiat. Si
em̄t habēt form⁹ nullā alia recipet: n̄ illa destruta.
Vna em̄t form⁹ h̄c n̄ vnu s̄bī ip̄ale est. Et si eēt
sba s̄m̄: eēn⁹ in actu: n̄t eēt ip̄ole et nō receptum.
Qd̄ em̄t est actu nō recipit aliad q̄ est in actu. N̄n
nā h̄c s̄bī recipieb⁹ s̄bales s̄z p̄me m̄d nā p̄cē s̄z
q̄ p̄cē est eīg dīa s̄balis: et ideo nullā h̄c form⁹ sp̄a et
natūra⁹ extīta in actu: h̄c eīg sba est in posse: et ex hoc
mā recipit oīs s̄bales. H̄c posse p̄ quod substatiat⁹ hor̄ s̄bī
dīt a nā s̄bī qd̄ substatiat⁹ p̄ hoc posse in hoc: q̄ posse dīt
est responſo forene: hoc aut s̄bī est vnu entī extīta

Dī **Mā**
Posse

pse q̄ sba est in pō: et ideo difficile est intelligē l' i-
 maginari n̄ in op̄atioe ad alterz sūnt dicit Aristo.
 et tu iueat ~~—~~ stat̄ s̄tates foris diuidi scđm diuisione
 h̄g s̄bi: Diuisio aut̄ nō est huic s̄bō l' in hac sba / n̄ iq̄sū
 habz q̄ntitatē. sc̄iuit q̄ p̄mū eoz q̄ p̄existit in hoc d̄ tres
 dimeſioes q̄ d̄cūt corp̄ corp̄. Et nō iueat in his dīme-
 sib⁹ rotatib⁹ q̄z alib⁹ habet p̄fā q̄ntitatē t̄ndā.
 sc̄iuit dīmeſioes t̄ndās vñs actu nō posse ēe: n̄ p̄q̄ for-
 sib⁹ exiſt̄ in eo: sicut e dispositio de aliis actiuitib⁹ exiſte-
 b⁹ in actu inuenit em̄ nō sba om̄ actiuit̄ iduindua
 sbe q̄ s̄t in actu de q̄b⁹ deficiat̄ fuit ab eo ēe oposita ex
 formis et s̄bō qd̄ est in pō. Et atcepit enā signū ex hoc
 q̄ hor s̄bū recipit amittit q̄ntitatē in eo q̄ nō ē ſimplex.
 qm̄ si ē ſimplex actu nō posſet recipit amittit pati em̄
 contrā in actu. Et q̄ iueat des foris rotacē in dīme-
 ſioib⁹ nō tūtatis ſauit q̄ p̄ma mā nūq̄ denudat̄ a dīme-
 ſioib⁹ nō tūtatis. Qm̄ ſi denudat̄ tūc corp̄ effet ex nō
 corpore / et dīmeſio ex nō dīmeſione: et tūc forme cor-
 porales ēent dōtrīe / et ſuſredet̄ ſibi in hoc s̄bō. ſciut
 e dispositio de formis ſbalib⁹. At hoc totū quēt ſenſu/
 Videl̄ em̄ q̄ for caliditatis qn̄ agit in aquā r̄cipit aq̄
 augeri et creſt̄ in dīmeſioib⁹ et viciuari dīmeſioib⁹
 aeris. Cū agit̄ venit p̄uenit ad maxima q̄ntitatē aq̄.
 nū ſbm̄ denudabit̄ a ſor aq̄. et recipit formā aēs/
 et q̄ntitatē dīmeſionū p̄fāz forme aēs. Et ſilr facit
 cōtrū frigiditatis in aere q̄ dīmeſioes aēs nō cefat̄
 diminui. donec expoliat̄ a ſua ſor / et recipiat forma
 aque. Dīmeſioes aut̄ ſimplices q̄ appellat̄ corp̄ ſim-

plex non denudat a prima mā sicut nec alia actitia sua
cibis corporibus contingit aut duobus eorum aut pluri, ubi gra- dia-
phonitata in qua docuit ignis et aqua. Et quod ista forma
existit in prima mā pmita et succedit sibi in ea. cu si
impossible hoc sibi retine duas eam in entia tripla qd:
Ideo ergo est a sibi denudata forma, l' sibi denudari
a forma nō p forme destructione. Nec est eam possibile
ipam fieri in sibi: nō p ages ex tibi illa de pō in acto.
Tunc nō ē hanc formas et cibis adeo qd altā corrū-
pet sua cibis, et sibi recipet formā silēm, vñ formē
elocor sibi cibarie, et ideo dicitur passiuā qdām esse actio:
et quodammodo silia. Non si aliq corpora simplicia sibi qd:
forma caret cibis: qdām qd iste forma sibi nō enabiles
nec corruptibiles, nec hinc sibi coe: **C**onclām ē qd:
qdā corporis corruptiblē enām et factios eorum ē dicitas
enām in suis formis, et coe sibi qd nullā hysqā formā.
Si pō recipies numerū scdm foris diuisas nūo, et qd scdm
magis et minq. Et cu hysqā est qd hoc sibi recipit
pmita dimēsiōne recipiētes diuisiōne, et qd multā est
in pō. qm si nō habet dimēsiōne nō recipit māles
foris diuisas nūo, nec foris diuisas spē in tribus diuisiō: sed in eode hysqā nō diuiniret nō una fori. Et cu hoc qd
eig mā est una nūo, si nō est multā pō nō denudaret
ab illa una forma qua recipit, et esset fori in sua illa
sibi. Et istud sibi ēt dīpossible ut denudaret a sua fori
sibi: aut corripect illa fori et fieri alia. Et qd sibi nō
recipit multas foris sibi nō ex hoc qd recipit dimēsiōnes
tres pmita, manifestū ē qd si sibi aliqd sit qd nō recipit
nō una forma spē: qd eig sibi ē unū nūo simpliciter.

et quia nulla multitudo est in eo dō, nec pō nō actu. Et
 q̄ nō diuidit scdm formi, nec sōr p̄ eis diuisionē. Et q̄
 causa in hoc est q̄ nō recipit q̄tate p̄, an receptione
 forme, qua si recipet: eccl diuisibil scdm eis diuisionē. s̄q̄
 scdm diuisionē subiecti et finiti acti scdm finitate illig
 q̄tata. et cest possibile illa recipere maius et minus et pte
 et totū. Si igit̄ aliqua sōr est q̄ nō recipit maius et minus
 p̄ diuisionē sui sibi, nec sibi diuidit p̄ diuisionē forme
 s̄q̄ p̄ eis diuisitate, manifestū q̄ in sib⁹ istis forme nō exint
 dimensiones p̄mittit: si p̄q̄ sōr existit. Et intelligo post
 scdm ee; nō post scdm typ⁹. sicut ē dispositio in obq⁹ actrib⁹
 exentib⁹ in p̄ma mā. s̄q̄ q̄ nō ueniat in eis ea: n̄ scdm
 q̄ h̄ forma exire actu in **V**ndeputauit. Auctor. q̄
 dispositio triū dimensionū exire in mā simplificat se nō
 triātay est dispositio dimensionū triātay in ea, q̄pp dicit
 nōc̄ est p̄ma forma exire in p̄ma mā, angū dimensiones
 exirent in ea: Et quo accidit ei multa impossibilia. Quoz
 vnu ē forma nō diuidi p̄ diuisionē me, q̄pp nō recipit
 diuisionē, et ipam ee et nō diuisibile p̄ diuisionē sui
 sibi, et ipam nō habet corū sucedes sibi in sib⁹; qd si ita
 esset tūc mā multa recipit forma p̄t ista sibi ipa. **V**nde
 igit̄ sunt declarata. Aristoteli ista p̄a reb⁹ gnabilib⁹ et cor
 ruptibilib⁹ ex pte sibi et ex pte forme ex q̄b⁹ accidit ista
 enab⁹ gnatio et corruptio. s̄q̄ indiuidus exentib⁹ p̄ se, et
 sunt declarati ei de corporib⁹ celestib⁹ ipa ee nec gnabilia
 nec corruptibilia. negavit ea habet sibi recipies nūz
 et diuisionē p̄ exentia simplificat dimensionū in eo pmo
 an exentia forme, et ipm ee in pō nūc et vnu nūc, et
 negavit formas corporoz celestib⁹ diuidi p̄ diuisionē sui sibi

et ecce finitas actionum. per quod finitas est eorum corporum. quoniam per totius in formis divisibilium per divisionem sui sibi est maior. quam per ipsum. Non si forme eorum existent in materia dimensionibus mediatisque. tunc poterit eorum esse finitas. per hoc quod dividuntur per divisionem sui sibi. **C**um igitur uenit eorum actiones et effectus. conclusit eorum solidum non existere in specie dimensionibus dimensionibus. sed eas non esse possunt in corporibus. Et demonstravit ex divisione totius et per quod in formis in formis divisibilium per divisionem sui sibi amplius est esse possum in corpore finito quam agere actiones infinitas. aut possum infinitas in corpore finito. Et ac finitas habens in isto portio corporis. uenit post celestes aget actiones infinitas. conclusit hanc ueritatem non esse in corpore omnino nec habere materiam recipiendam eam mediatisque dimensionibus. nec materiam multam in se. nec recipere magnitudinem et pondus. nec habere generis. Et totum hoc sequitur ex hoc. quod forme eorum agunt actiones infinitas. et est de hoc in animali phisica. **E**t cum praeputia de natura istorum corporum in primo celi et mundi fuit declarata ipsa est separata. ex hoc quod motus eorum sit simplicior. et quod natura eorum est natura nec genitus nec levius. sed natura non mutata disponit per suauitatem et levitatem. Et cum fuit declarata ei quod corpora grauiam et leviam sequitur genera. quod motus eorum sit genera amplius et quod motus corporum celestium non habet genera. conclusit hinc corpora esse grauabilia et corruptibilia. et ipsa non habere sibi recipientes dimensiones prima receptione ita quod sue forme dividuntur per divisionem sui sibi. et hinc indecum dicitur in primo celi et mundi quod forme huius corporum caret actione et specie. Nammodum conclusit hoc idem ex hoc quod motus eorum a principio sunt in esse sunt infiniti. **E**t quod manifestetur sensu quod corpora celestia recipiunt dimensiones. et est ipso quod eas recipere dimensiones

statim sicut suae formae. nec recipit forma mediata de dimensionibus
 solidis in natura sicut est dispositio de formis etiam solidis et
 corruptibilibus: nunc est ea recipit dimensiones tali modo.
 ex quo non accipiat formam eorum esse etiam solidas et corruptibiles.
 q[ui] est quod in ea recipiat dimensiones per receptionem me-
 diantibus suis formis et non recipiet formam mediata de dimensionibus
 existentibus in eis propter quod non existit sicut est dispositio in dimensione
 solidis quod sit in parte maria ad formam materiae. **D**icit dimensiones
 quod sit in materia celesti sit apparet aperte eis. Et cum fuit de-
 dictum ei de corporibus celestibus ex formis existentes in suis se-
 uicibus tali sententia quod non dividuntur per divisionem spiritus. et quod ra-
 mhor est quod non existunt in scientia solidi quod sit diuisibiles:
 fuit derelictum ei quod iste forme non constitutae per spiritum immo sit
 abstrite in esse: quoniam non existunt in toto spiritu et non dividuntur
 per divisionem eius: quoniam non constitutae per spiritum. **N**on enim
 existunt ex eo nec in toto nec in parte et amissione nec in
 diuisibili et non ita sit necesse est ut forma quod mouet sit
 illa ad quam mouet. In formis enim constitutae per sua spiritus dicit
 quod forma quam mouet non est illa ad quam mouet. **E**t
 non forma huiusmodi sit quod mouet ad seipsum per seipsum per altam
 formam. nunc est ut siue mouet sit finitus: ac non mouet nisi
 sit mouet: et hoc etiam est unius quod moueruntur. **A**list. ad optimam
 dum quod forma corporum celestium non sunt constitutae per sua spiritus: quoniam non
 motu corporum esse possunt finiti. **C**ontra non est dicendum quod forma quod
 mouet corpora celestia sunt aliæ ad eos ad quas mouentur.
 et illæ que debent esse non in materia dei. Et quod que corpora situ-
 nt formam ad quas mouentur et illæ quod mouentur sunt sint
 formam in materiali. et si sunt diuisibiles per divisiones
 eorum: quoniam si ita est: tunc illæ forme existent in suis spiritibus

et mouent p motu sboz / et sic diuident p divisione
sboz / Notu em si mouet eentru eit diuisibile eentru:
et si p actis p actis s2 sunt ee indiuisibili p actis: o
mchil est in corporibz celestibz quo for q d motu / dicit
ab ea ad qua est motu Imo s2 edde for: et no dicit
n dispoe: Et si ita eet: sic suu mouet est finitum / Qd
em mouet q mouet: impossible est ut sit pni: motu
et in. ut dicit Arist. Et q intelliges et intellectu idem
in corporibz celestibz. et totu hor dñu est in aliis: Et no
fuit dñi celu hre adam: si p appetitu exente in eo et
motu locata: Appetitus aut q est in h corpore no e in si
q est corpora celeste vnu p se appeteb: p se no p pñm exente
in eo diuisibile p ei g diuisione: eet em gnabil et corruptil
Et d: ee motu p pñm se patu qd est in eo: no p pñm qd
p se in eo: et h mo dñt vnu et intelliges. Et si eet intelliges p se
in eo: no eet intelliges p se: et eet sile hoi in h
ho em est intelliges p se in ipso: et silv e viuq et appre
tes et motu in loco. Et q uis declaratu est actione
illius corporis ee et na. declarabit forz eiq no exstre p suu
sbum: et suu sbum ee simplex no oppositum ei ma et for.
qm si ita eet eet gnabile et corruptibile. Et q dicit
rapetes philosophai qd au istoy corporz celestiu sif for
me in maternis: et qd arat et initate ex formis in
maternis: mchil est: Cointingit em qd illud qd no haber
natura eendi et in acrat et initate ab alio: et hor totu
est ipse / Natura em gnat et corruptit no recipit
et initate ab alio: et h: e maiestu ei q gsdat fidamda

Arist. Declaratum est igitur ex hoc sermone quod est in libro celesti. Et hoc quod fuit hic dictum quoddam eius dicitur probatum ab Aristotele in suis libris; et quoddam sectetur ex suis dictis. Sed apparet ex verbis Aristoteles quod in declaravit omnia ista in libris quod non puenet ruit ad nos. Notandum quod iste tractatus sermo de sua oculorum dignitatem est hoc nomine quod intitulauit hoc titulum.

Proistrutus est de natura corporibus celestibus et quod intellectus cum dicunt ipsum esse simplex et non compotum; et ipsum esse neque grave nec leue. Quicquid igitur quod illud corporis non compotum est manifestum et sicut: secundum quod corpora gravia et corruptibilia componuntur. Nulla enim pars est in eo omnino. Quod enim in quo est pars non est pars nisi ad duo genera corporum pars quae est in substantia. Et manifestum est quod pars corporum non est pars pars corporum vel aliorum quoniam si est aut est grave; aut leue; et mouetur ex se per accidens; ut declaratur in octavo physico. Secundum manifestum igitur ut manifestum est quod pars corporum non est pars aie. Propterea nos insperimus alias quae hic sunt. Iuvenimus in eis duo prius duorum motuum quae alterius est prius motus rectus secundum ad ipsius aut superiorum ad secundum. Et prius est prius motus locatus. Et iuvenimus istum motum esse secundum vel motu declarationis motus rectus quae est in eo letat accidentem ei festinando et labore cogit ad quendam. Et ideo nunc est ut prius motus corporibus celestibus sit prius aie huius. Et quod motus que habet circulum sit motus prius aie: secundum quod est alias. Et cum ita sit. sequitur quod ista manifestatio facit ipsum esse corporum neque grave nec leue; et mouere circulum; et dicere quod est levior non graviter non mouere circulum: non quod ostinatur per corpus sed mouetur motu recto. Et sit compotus declaratio si alias quae est in corpore prius non est inata mouere circulariter.

tum qd est in natu mouū trulaic. nō est in eo aia ut in
corpoz ḡui aut leui. s̄ ipm mouet ex se et aia: q̄ haber
aiaz tm̄. et nō habet aliud p̄m. Et q̄ mouet trulaic s̄q̄
q̄ ipm istiq̄ aie s̄dm p̄d aia: d̄ mouē trulaic. Nā iqt̄
istiq̄ corporis no est in natura aie mouet in loco. D̄ q̄
natura corporis est alia a natura aie. q̄ est corporis.
et est nre moues et motu ex diuisa: nre e ḡsidare de
natura istiq̄ corporis. Et q̄ declarat̄ est hoc corp̄ ex igne
et incorruptibile. appaz q̄ nre est ut sit corp̄ simplex
no corporis ex mā et for. Et q̄ est c̄diuidū dematū
et ens de mā in atu et h̄is una figura, et via ista
st̄ in corpore p̄ matiaz: et st̄ in mā p̄ forā: nre est ut
corp̄ celeste sit mā aialū celestū que mouetur trulaic
ex se. et ut sit p̄fectiū mēdū ceteris matie. Ad em̄ d̄
in eo ex potentiā n̄ tm̄ p̄ in loco. Et ex motu locali no
bulig eis st̄ trulaic: q̄ ad modū ly nobilissimā et p̄fici
mā figuraz st̄ sperna. Et q̄ declarat̄ est de formis ce
lestib⁹ ipsas n̄ ly ostiūtione p̄ corpora celestia, nā si
habent tūt mouent ex se p̄ actis. et indigent moto ex
se p̄mo et eentrl. Declarat̄ est em̄ in 8° phiz q̄ motu
ex se q̄ st̄ hic una ex illa in spe reducunt ad moues
p̄ se eentalit̄ et motu et qd sic p̄pōnt ex uno mouete
et moto p̄mo. et q̄ illud moues no sit p̄ in corpore oīo:
Et ideo vider̄ q̄ forme corp̄oz celestia et maxime for̄ corp̄
ultimi ḡtines st̄ quādā aia st̄ p̄ appetāt eentre in eis
et mouē et quādā in q̄ et est for̄ simplex p̄ma p̄ qua
aial celeste p̄pōnt ex uno mouete et uno moto: eḡis
de aialib⁹ que st̄ hic. Apparet em̄ q̄ moues in eis

report ex duobus mouetibus sive ex aia et de re desiderata extitit
 mouete aiaz: et ideo motu in eis dicitur sponte non simplex.
 Corpus igit celeste est qsi mā abstat istius forme abstrite,
 et est mā genis in actu. Et ideo non assimilat māne nō in
 hoc tñ qdē mā syz ad recipiendū form: et ideo dignus d^r
 sibi qdē mā. Nō em que est huc dicitur mā: qdē pō forma
 facta in eo. Sed dicit sibi qdē fixa forme, et fit pō sponte
 ex ipsa et sua forma. Et videt qdē corpus celeste nō ē natura
 in suo esse sua fori: sicut ē dispo de corporibz aialibz qdē h.
 De aialibz em qdē hic videt qdē eoz sibi nō dicere inter se
 corpora, et qdē nō salvaret nō pō sensibile aiaz et imaginativa.
 Corpus aut celeste qdē est simplex et nō trismobile ab aliquo
 extitero. nō idigit in suo aia sensibili nec imaginativa: si
 tñ idigit aia mouete ipsum in loco retinente qdē sit cor-
 pus nec in corpore: ad largitudinem ipsius permanet eterna et mo-
 tu eternu sibi nō ly pō nec fine. Et debet scire qdē istud
 corpus celeste nō idigit ditate mouete in loco tñ. Si et utute
 largitatem in se et in sua sua permanet eterna. Qm et si sit
 simplex et nō ly potest ad corruptionem: tñ ē finite actio
 ita qdē finitaz dimensionū: et definita a superficie continet
 ipsum. Et oē tale tñ misericordia posuit ipsum exinde pō se absq; eo qdē
 aliud largiat ipsi permanet et eternale. nōc eit ut ita:
 sit de finitate sue permanet: sicut ē de finitate sue actionis:
 Et ideo nōc eit intellectus pōc eit huc largitatem ipsi perma-
 net eterna qdē admodum largit pōc motu eternu: et nō hoc
 tñ: si nōc eit hoc eit utute qdē largit ei motu pōc sue actionis
 qdē est eternas misericordias motu sive locato motu in continuo
 et figura pōc qdē motu sive spemita: et mensura pōc corpori
 istoz corporoz: et quemadmodum misericordia ea adiutare in ordine et

quantitate: ita q̄ ex oīb⁹ p̄ficiat vñq act⁹ s̄q̄ tot⁹ mūnd⁹.
Nulla em̄ indigētia est m̄c̄ indigētā vñtis act⁹ in
oī corpore simplici vñ, aut in vñ corpore cōposito ex
corporeb⁹ simplicib⁹ h̄ymod et idēc̄ s̄ine illud corp⁹
fuit gnāti s̄ine noī gnāti. Non vñdea celo h̄ic vñda
vñtis noī mōnde oīa: si agēte et ḡhuare oīa sic:
est dīsp̄ad in corp⁹ hoīs et in corp⁹ s̄o p̄fīne p̄p̄. s̄i
m̄s em̄ frat̄ agēt̄ frat̄ nature: s̄int̄ mot⁹ frat̄ mōnde.
D̄i agēt̄ qđdā est p̄q tpe act⁹, et d̄i d̄i qđ sit in sp̄era
mūnd⁹. Et iſhq̄ agēt̄ et act⁹ qđdā est p̄q nālīc tpe, et est
ord⁹s quē seq̄t̄ t̄p̄s et cui actid̄, et agēt̄ ord⁹s s̄i fa-
c̄ies ipm̄ in dīsp̄oib⁹ m̄tarib⁹. In tuem̄do p̄fīne p̄p̄ que
fuit. Et cū hor ignorauerit qđdā cē de opioib⁹ Trist:
divert ipm̄ noī dicē cauſa agēt̄ t̄sū, si em̄ cauſa mōnde.
Et quid fuit valde abſurd⁹. Et noī est dubiū in hor
q̄ agēt̄ ipm̄ est mōnēs ipm̄. Qđ em̄ mōnēt̄ ipm̄
mot⁹ p̄p̄ d̄i illud qđ largit̄ ei p̄q dīsp̄oib⁹ p̄q̄ act⁹
mot⁹ p̄p̄. Et ista vñtis ē illa quā laudat Trist: in
m̄ltis longib⁹ libri sui de celo et mūndo: et vñdit ipm̄ cē
nobilitate celo et altitudine. Et iā m̄duerit nos amor ex-
planādi hoc facte dīp̄ressione a p̄ncipali s̄i dēclatōre
corp̄oib⁹ celest⁹ q̄ est de celo, t̄q̄ corp⁹ de auali.

Contraq̄ iñr̄ q̄ corp⁹ celeste cōat̄ corp̄oib⁹ gnābilib⁹
et corruptibilib⁹ in hoc q̄ est ex trib⁹ dīmēsiōib⁹,
si m̄ueniāt̄ s̄bam deserēt̄ dīmēsiōes et dīmēsiōnes
in corp⁹ gnābili t̄oī corp̄oib⁹ gnābiliib⁹ et corruptibi-
lib⁹ eāde nuō in p̄o, noī eāde actu, si q̄ dīmēsiōnes
cōes oīb⁹ corp̄oib⁹ gnābilib⁹ et corruptibilib⁹ s̄i eāde
nuō in p̄o qđ est cōe oīb⁹ reib⁹ gnābilib⁹ et corr...ib⁹

Inueni em idem corp^o trisseri de for^m in formā / et
 ex dimēsiōb^g in dimēsiōes aliak in actu / ubi gra/ q̄j
 corp^o q̄d est aer trisserit in corp^o q̄d est ignis. Di igit^r
 hoc corp^o cōs forme heis et ignis / et idem nūō in actu:
 tūt for^m est actus / Et si eent duo in actu / et tr̄smutat^r
 unu in alter^r / nūc est corporeitate destrui de corp^e
 corrupto ad nō corp^o et corporatā gnābilā ex
 nō corpore: vñ nūc est eas h̄e nām cōm corporatē,
 vñ sit una pō: **C**onquendū est igit^r vñc ista sit una
 aut plures / Et si una vñc sit una pō: aut actu / Et si
 plures / silit / Cogit igit^r ponē una actu: et plures pō
 Declābit igit^r scdm q̄ h̄: corp^o q̄ s̄t h̄: st̄gnabilia et
 corruptibilis / ipa q̄pō ex lba q̄ est pō / et dimēsiōb^g
 ex nūb^g in ea q̄ s̄t pō / Enī illud corp^o q̄d ē vñc pō
 et mā pō nū exiuerit in actu: eit mā in actu. **N**on
 dicit Arist. q̄ mā nō habet ēē in actu / n̄ scdm q̄ vider^r:
 sicut for^m nō h̄z ēē in actu / n̄ scdm q̄ intelligit: Corp^o
 nō celeste q̄ nō tr̄smutat / nūc ē ipm q̄pō ex lba n̄
 actu / et dimēsiōb^g in actu: et ideo est ignabile et corp^e.
 Et n̄ ita sit: corp^o celeste ē mā recipiēs formā celi / hoc
 mā q̄ declata est de hac mā s̄z de eis cōuenēta cu mā
 gnābili et corruptibili in aliquo / et diuisitate eis ab ea
 in aliquo / et vñc est et mā / Et silit eq̄ scdm q̄ uer^r
 in eis pō ad motu in loco et in corp^e celesti nō ē pō ad
 tr̄smutatiōē in lbnis ex nūb^g in corp^e gnābili et corp^e:
 et silit est in corp^e celesti. Declābit est em de eis / eas
 ēē quēmetes cu formis gnābilib^g et corp^b in aliquo;
 et dūtes ab eis in aliquo. et ex hoc mā illud q̄d nō

gregat² hic ex aia et corpe d² nial. in hoc qd² ggregat²
illur ex corpore et aia dnt² aial equoce sⁱ sdm p^g
et pg^g. Et ideo nre est in tribus naturis ut possit
causa p^gatiois ut d^m est de hac mo^o albi. ibi gra
illa q^d dnt² calida sⁱ diuissimam sdm mag^z et min^z.

Cum igit² celu² spori² ex ma^o et for^z sint² e² dispo^z
in qualib^z q^d hic sⁱ; dedicata e² apli² in quo quem^z
for^z istoz cu^o formis illoz; et e² in quo d^t ultim^z mo^o
toz istoz ab aliad motore illoz; remanet igit² q^d fidare
in quo quemut her^z duo gⁿa de amitib^z; et in que
dnt². Dnt em in uia passua q^d est alti^o. In em
aliatio sdm q^d trismutat sdm altati^o vider^z ee p^o
corpoib^z q^d sbe admiscer² po^o et sⁱ corpora gⁿata et

Tcorpe. Amma vo q^d no^o trismutar sdm defensio² sⁱ q^d
q^dtraia utriq^z corpori. et p^m uo^o isto² e² moto local^z et
diaphonitas et nodiaphonitas et q^dtitates q^d sequunt²
ista sⁱ raritas et densitas. Nidec em fere q^d ratis^z
et densitas sⁱ cause diaphonitatis. sⁱ in dicit² in utro^z
corpo sdm p^g et pg^g sicut d² corporeitas. Et sⁱ lo^o
quemut in illu^oatio et obscuritate. sⁱ her mag^z uidet²
dia equoce q^d sdm p^g et pg^g. Iux em uidet² sⁱ h^o
in corpore igneo diaphano seplia qd est in gradu ob^z
lune q^d agit in corpe denso et admiscer² cu^o eo. Et ideo
uidet² q^d causa illu^oatio p^m corporis celestis sⁱ stellar^z
est densitas illuz p^g diaphone in atu ex obre. et hor^z
apparet in stell. eclipsat se adiuire. et hor bni apparet
in luna. Et cu^o ita sit stellar^z et sbe celi est eadem natu^o
sdm q^d oes atiq dnt ut Pist. narravit i libro celi

et mundi. Et corp̄ celeste s̄c̄dm̄ hoc ē diaphonū p̄ se
 m̄ artū. eōtio corp̄b̄ diaphonis q̄ s̄t̄ h̄c̄ / q̄ s̄t̄ diapho-
 nia m̄ artū apud p̄nitua luna. Et p̄ p̄tes dūſat̄ nichil
 diaphonitata et nō diaphonitata: ita q̄ qd̄ in eis sit
 aliqd̄ ſile colori ſicut in galaxiar̄. Et q̄ luna vides
 denſa et obscura et reapiet̄ lucē ex alio ſi ſole. dīat dīſto-
 tiles in libro de ſt̄llib⁹ q̄ nā eīḡ vniogenea nē terre/
 pl̄a q̄ ſt̄llaz ſt̄llaz. Et forte corpora celeſta dūſant̄
 in dēſitāte et rariitate. q̄ ſt̄l cause illūtatiois et obſcuritatis:
 licet hoc nō uiciat̄ / n̄ tin̄ in luna. **V**idēm hoc igit̄
 est illūtigēda (ut n̄ uide) diſpoſito in illūtatiois corp̄ū
 celeſta et actū ſomnūl corpori celeſti et ḡnāb⁹ et corp̄b⁹
 eſt caleſat̄. Et illūtigēda vides q̄ corpora celeſta non
 caleſarunt ſcd̄m̄ q̄ ſi calida: ſi ſcd̄m̄ velocitāte moti
 Et rōrūnat̄ in hoc ex hoc qd̄ arredit in ſagitta dīrecta
 Et dīat in metha: q̄ nō ſeq̄ ut ſiat artū ex ſibi ſili-
 nec in ſpc̄ nec in ḡne: ſicut legi in glūtatiq̄ q̄ ſt̄ ſbe;
 Et expoſit̄ dīat cauſa ſcd̄m̄ ſi illūtatione. Dīat em̄
 q̄ lux vides caleſat̄ qm̄ reflectit̄. Et dīat q̄ nō ē de
 accidib⁹ q̄p̄ iqm̄: ſi de actionib⁹ corp⁹ acribitib⁹ iqm̄: et
 et corpori celeſti. Et forte diēd̄ dīat ad hoc q̄ nō eſt re-
 motiū ut calor dīat in eis equore p̄ hoc ſignū ſi q̄
 actio eoy dūſat̄. Calor em̄ iqm̄ corrūpit et deſtruit
 entia et maxime ignis illūtati; calor nō corpori celeſti
 largit̄ uita vegetab̄le et animal. Et ſcd̄m̄ hor calor
 eſt duob⁹ modis. calor q̄ eſt de glūtatiq̄ paſſiuis ſicut
 ē diſpo in diaphonitata et nō diaphonitata. ſi q̄ qd̄a
 ſeq̄ glūtati paſſiuis: et qd̄a nō. **C**oſidāntes aut̄

actores stellarum in antiquo tempore vere ducunt quod largius
calore et siccitate, et quod calore et humiditate, et quod
frigiditate et humiditate, et quod frigiditate et siccitate.
Et sic quatuor qualitates coes celestibus corporibus et eius quin
diciuntur equore: aut secundum ipsum et postquam. Et forte corpora
celestia largius calore: licet in se non sint calida. No
e in seque quod esse facies aliquid actus disponatur illud ubi
gratia. quoniam quod mouet debet moueri. ut quod
magnificatur debet esse magis. Et hoc apparuit etiam ex hoc quod
si aleatorium est ex aleatorio et calidum ex calido. sic procedet
in infinito: et non tunc per primum altans sicut sequitur in motu:
Naturae est igitur puenire ad altans per aliquam dispositionem in eo
quod non habet causam, et ista sunt corpora celestia: si illa dispo
nere est in eis forte est ex genere eius quod agit in aliud;
et forte non. ubi gratia. **C**alefacio quia facit in spiritibus
est ex natura nec calida, nec frigida, sicut motus eius est ex
natura nec fulgi nec leui, et huius est magis quod apparet,
Et quod iste quatuor qualitates sunt actus et passus ab aliis.
naturae est puenire ad qualitates actus non passus. Et
apparet ergo et dicens est ut iste quod est hic non redundat ad
qualitates quod sunt genitibus: nisi ponatur dictum secundum ipsum et postquam.
Debet enim ut de genere qualitate passus sit aliquid passi
uum quod est remota. Apparet igitur ex hoc quod ignis non est
per primum calefaciens, quod est passus. si naturae est ut per primum cale
faciens calefaciat per qualitatem exinde non passus. sicut
per primum mouens mouet per dispositionem non mobile:
Quidam declaravit est corpora celestia quod ex motore
et moto, et quod mouens in eis non est corpus. sicut est dispositio-

tio de ceteris motis ex se. et in hoc vñ hñ octauo plñtorum m
 quo declarat̄ est q̄ motu quo mouet̄ hor̄ corp̄ est etiā ignā
 bil et incorruptib⁹. Et q̄ hor̄ declarat̄ fuit illic q̄ s̄tud
 mouens nō est vñ in corpore sicut ē in animalib⁹ sc̄ q̄ moue-
 tia ipsa s̄t vñtes in corporeib⁹. Et hoc sive ponendo duas sup
 p̄p̄s q̄ vna est q̄ vñ vñ in corpore matia est finita mo-
 tio. Altera autē e q̄ vñ q̄ in corpore celesti est infinita motio:
 Erāq̄ addūct⁹ q̄ vñ q̄ est in corpore celesti est infite motio q̄
 nō est vñ in corpore sive matia. Declarat̄: iug⁹ in octauo plñt
 p̄finita motu et tuis dices q̄ vñ vñ in mā ē finita est
 manifesta ex hoc q̄ ois vñt̄ corpore s̄t vñ māl̄ vñt̄ diuidi
 p̄ diuisione corp̄ib⁹ sc̄m pauntate et m̄titudinē. Di iug⁹ oē
 corp̄ sit finita ut declarat̄ est in 3º plñt⁹. Imp̄g⁹ ē vñt̄
 finita ē in corpore. Et h̄ manifesta ē p̄ inductione. Et
 Aristotles laborauit in octauo plñt⁹ ad declarandū h̄. ex fu-
 damēntis declaratis ex ipso sc̄ q̄ ois motu est in tpe. ex quo inuit.
 q̄ si vñta sita est in corpore finito: q̄q̄q̄ illud corp̄ moueri
 p̄ illa nō in tpe. Corpora em̄ nō extordit̄ in velocitate et
 tarditate n̄ excessu eoz in vñtib⁹ motiūs mālb⁹. et ex-
 cessu vñtū sc̄t̄ excessu corp̄oz. sc̄ q̄ corp̄ em̄ vñta ē maior ē
 velocitatis motu. ex quo sc̄t̄ q̄ si aliqd corp̄ habuit vñtū
 finita: ut moueat̄ in nō tpe. sed ē declarat̄ oem̄ motu ē
 in tpe. Ita in oī motu est p̄q̄ et p̄q̄ que s̄t̄ in tpe. Et at-
 ita sit est declarat̄ q̄ corp̄ colli q̄p̄t̄ ex motore et moto.
 Et q̄ iste motor nō existit̄ p̄ re mota. nec existit̄ in ea:
 s̄t̄ est absolute ab oī mā. **C**est q̄-addūct̄ de hor̄ q̄ mouet̄
 ab eo sc̄ corpore celesti vñ sit quicquid ex mā et for̄ sicut ē
 dispositio corp̄oz q̄ mouet̄ apud nos ex se a p̄mo motore
 qui est in eis sc̄ corp̄oz alialū q̄ mouet̄ ab aīa. Aut est

simplex / et nō est in eo pō dīb sīz fōr a q̄ pue mat actio
pt̄ formā mouete q̄ nō q̄stut p̄ ipm sīz q̄ largit
et motu et mouere in trīntū. **V**erāq̄ q̄ si fut
q̄cessū q̄ oīd vītā in mā est finita. nulla dīna est in
hor q̄ sit actīua aut passīua sīz rēceptīua. **D**ī q̄t
corpa celeste recipit moue in ifīte ut dēclātū nō
est ut nō sit q̄pōta ex mā et fōr. et nō sit simplex sīz
sbm̄ simplex p̄? motor q̄ dīfōr ipm. **O**ne em̄ q̄pōta
ex mā et fōr est finite rēceptōis nātūrā. sicut est
finite motionis in aliud. **E**st q̄t p̄pm iſi moto ex se
q̄d ē corpa celeste hor q̄ motor eīg nō in mā. et q̄d
lud q̄d mouer ab eo est simplex nō q̄pōta. **E**t sic dē
dīq̄ rīfīcāe q̄pōem̄ in qua posūm̄ q̄ oīd vītā in corpe
sūm̄ moue est finita et sūc̄ moue est dīfīta. **E**t sic
q̄cessū q̄ in corpe celesti dī vītā finita alia a nātūrā mo
tuor. q̄ nō est in eo: nec q̄stut p̄pm̄. ubi grā. declā
tō de q̄ dīat ee uerūne nec leue. lūct̄ ista vītā sit in
matia. et q̄ dīdī q̄gregat ex ipa et mā sit corpa celeste
(sicut dīat **Aurena**) q̄figēt ne ut in etīo sit pōsse ad
eoīg q̄pōem̄ abī eo q̄ corrūpāt. q̄d destruit̄ in ultīmo
p̄pm̄ tītūtū celi et mūdi. **E**sse igit̄ nātūrā nō ē n
duob̄ modis nātūrā sīz ex se: et nātūrā ex alio et possi
bile ex se: sicut p̄t alio extīmāe in corpore celesti sīz
ipm̄ habē vītū finita: et acīp̄t̄ nātūrā a vītū finita
sepāta a matia. ut opīat̄ **Aurena** estimat̄ ee opīo
alexandri in q̄bīda suis trībī. Et sup̄ hoc fūdātūt̄ alii
cīna sua dēclātōne de p̄? p̄m̄ ēſſe. sine dēclātōne
eīg q̄d est motu et nū ee. Et est dēclātūt̄ fūdātūt̄ supra
positōes instabiles! sicut tu vides!. **C**ed est q̄ſſo de

I. qd dicit Aristoteles in celo et mundo s[ic] q[ui] videntes corpora
 celestia s[ic] finite actis: q[ui] corpora celestia s[ic] finite actis
 videntur. Ex hac p[ro]p[ter]e declaratur q[ui] corpora celestia s[ic]
 finite videntur. Et dedit causa in hoc q[ui] orbis celestia quod
 mouet una stellae, et quod plures. Et dicit q[ui] si stelle
 q[ui] s[ic] in orbis stellarum fixaruntur eent minores l[ittera] maiores: n[on]
 posset eas mouere amissatur. Et declaravit ille alio: q[ui]
 si videntes q[ui] s[ic] in corporibus celestibus eent in talefacere et
 mouere vult r[es]ponde: mouent corpora q[ui] apud nos s[ic] in
 istatis, et hoc facit estimare q[ui] in corporibus celestibus s[ic]
 videntes actus finiti. Et ad hoc dicimus breviter q[ui] insinuat
 dicit duobus modis: q[ui] unus est p[ro]p[ter]e finiti actus et pas-
 siones in corpore, et e[st] finita in se s[ic] in velocitate et in labore:
 Deinde videntes actus aut passiones in se. Hoc autem insi-
 nat in actus ipsa aut passione: non existit in corpore. sive
 sicut celeste sive genitale aut corruptibile. hoc enim non
 accidit corpori nisi secundum q[ui] corpus est finitus; et ideo orbis
 mouet et mouetur in corpore: Videntes vero finiti in actis
 aut passionib[us] in corpore esse naturam est corporibus celestibus passio
 aut q[ui] se placuisse s[ic] explicat: actus vero q[ui] sive forme non
 existunt p[ro]p[ter]e suum solum. Et utrumque ip[s]e in corporibus genitale
 et cor[por]ibus: q[ui] s[ic] cum p[ro]p[ter]e ex natura et foris. Insinuat ergo esse in
 labore q[ui] non est corpus secundum q[ui] est corpus est ip[s]e in
 corporibus celestibus ex diuisione motorum et motu in eis a
 corporibus genitale et cor[por]ibus: et e[st] ip[s]e in corporibus genitale
 et cor[por]ibus q[ui] videntes eorum motus s[ic] naturales. et corpora sua
 q[ui] mouentur ab eis aponuntur ex natura et foris. **C**orpus
 celestia et genitale cor[por]ibus que sunt in hoc q[ui] actio et

passio exentes in eis sit finita in se. et pro hoc mouetur
in tpe. Et sit quidam velocior aliquid ad hoc qd utiles eoz
mouere non sit malum. qd recipiunt ex me isto receptio
finita in tpe. sed in tpe vero receptio finita. Et non sequitur
ex hoc qd in corpe celesti est vita finita ipsa actione et passione:
vt in eo sit vita finita in tpe. Nec sequitur ex h: qd vita finita
actione et passione est: vt sit corpus possibile et corruptibile.
aut ut sit corporal ex manu et foris. Possibilitas enim non debet
esse nisi ex hoc: qd vita finita in tpe sit et sit corporal. Et
est manifestum qd si ponemus corpus celeste corporis ex manu et
foris sequitur in ipso esse virtutem infinitam actionem et passionem in tpe.
Et est manifestum qd si in corpore corporis ex manu et foris est
vita finita in tpe: sequitur in ipso esse virtutem infinitam in ipsa
actione aut passione. Et est ipso lege ad hanc dictum. qd ex possi-
tione virtutis qd mouet corpora celestia in corpore. Et est
manifestum qd etiam non sequitur ex hoc qd corpora recipit passio
finita in se non in tpe. aut recipit actionem finitam in se
finita in tpe. ut sit corporal ex manu et foris. scilicet sequitur hoc
qd actione aut passione sunt finitas in tpe. Quid enim agit
ei secundum qd est corpus am: in aut secundum qd est corpus corporis.
Contraq[ue] deceptoris in has haec et quod fecit isto.
putat qd dicere sibi est equivocatio istorum nominum finita et
infinita. Quia cum non distinguuntur finitas et infinitas qd
greditur ex tpe. et finitas et ab infinitate distinguuntur ex actione
et passione: greditur ista obliquitas. Et ex hac finita
te in qua queruntur corpora celestia et malitia declarant
ut in corpore finita non ex finitate accipit corporis ex
hoc qd est ex manu et foris. Et ex hoc abscedet dubitatio eius.

Contra Aistri. **E**t propteris alijs dicit quod cum one corpus agit per alijs
et patit per alijs: non est ut one corpus sit quodrum ex mata
et formaret. **E**t ad hoc dicitur hoc ee vez. **D**icit corpus domina
est corpus ista quod sed non quodrum per mata, et ista quod mata est
sub habitum: non mata tem per sit in polo. **S**ic corpus celeste: **E**t quodrum
est quodrum ex mata quod est polo: et sed quod quodrum per matiam.
Sic corpus grauia: et cor*re*la. **E**t ex hoc vides quod corpus
dat de est equore: et quod et*ni* et non et*ni* non que inuit in
alio*c*ro. **E**t hoc apparet et*ni* ex hoc quod corpus celeste non
dat: ei subhabitum non per motu locale tem ant corpibus aut grauia
et cor*re*la: dicitur mata per gnatione et corruptione; sed
aut dat eis per actione. **D**icitur quod in alto*c*o est infinita in
sp*iritu*: et alto*c*o finita. **E**t illa sic non matior: et ista matior.
Dicitur hoc ergo intelligi habet hec quodrum: quia ignoraui dui
ante longa perscrutatione:

Quoniam declaratum fuit ab Aistri, quod motu celi est primo
et ex hoc fuit deducit quod motu in moto: scitur ut horoper
moueret hoc motu sit er*ni*. **H**ic enim est grauia: et cor*re*la:
tem moto eis non est primo moto. **E**t ac quodrum post
hoc in moto eis et quodrum fuit non et*ni* sic per hoc quod moto eis e
primo an*c*o*z* illud latius motu: ut moto eis sit er*ni*.
Et ac declaravit ista sic habitu corpus ee et*ni* et motu. profici-
tabat per de motu celi: et dicitur illud mouui a veritate nec
sic uer leui. **E**t quod ob vergunis aut leuis existit in
corpus grauia: et cor*re*la: et a non grauia aut cor*re*la: aut aua
si fuit ad hoc non: non fuit ut habitu quod nec est fuis non:
leuis sit in corpus grauia: et ipam non habitu subhabitu aut quod*rum*.
Et ut sit aua non adiunxeret non: sic aua corpus er*ni*.
Et ut ista aua sic sit non abstincta a suo corpus: et cum hoc

separata ab ipso. iuxta hoc corpus non indiget ipsa. quod est per
manens per se. sicut est dico de animalibus et spiritu virtutibus natura-
libus. Et ut ista anima sit in eo. non est motu ex se mouet
per se. sed ex parte in eo. **A** Et cum consideraverit in istis virtutibus. de-
claratio fuit ei. ipsam esse virtute appetitivam de virtutibus au-
tum. Et cum consideraverit in virtutibus appetitivis celestibus. vi-
dit eas moui ad appetibile nobilium ipsorum. Et cum considera-
uit de virtutibus appetitivis celestibus. dicitur eas esse finitas
potentias. Et cum consideraverit in continuacione motu corporis fuit
declaratio ei quod causa continuacionis non est ista. non mouetur.
sed illud quod largitur eis continuacione est illud appetibile. **A**
Et quod continuatio non pertinet nisi ad motore non motu. sequitur
quod istud mouere non est corpus. nec per se in corpore. et quod est
in intellectu abstracto. et quod istud corpus celeste intelligit
hac intelligentia. Intelligere enim transmittit ipsum ad istud
appetitum. **A** Et consideratur etiam de causa appetitus celum et de
claratur in ultro primo celum et mundo in eo vero non existere
potest oho. Et declaratur etiam de virtute quod mouet celum loca-
litatem suam appetitivam. ipsam non habere maiorem non maiorem non est
in potestate in loco tunc. **A** Cum igit sciret hanc tres causas con-
plicatas de celo. Et est declaratio ex hoc toto quod dixit etiam
in primo celo et mundo. sed quod si in celo essent plures stelle
aut maiores recessant motu. et si recessaret continuatio. solum
tempore non esset natura in continuacione. Et fuit declaratio ex causa
ipsius quod dator continuacionis motu est dator motu
celi. Et si ipse non esset. destrueret motu continuacionem. et sic
mundo. Ex quo viscerat quod dator continuacionis motu est
dator et alios entibus. **A** Demonstratio autem quod usque in
ultro igit plures sunt quod per se continua non existit in corpore

finito. sive fuit vtrū nāl sive nō. plures duxit ī errore.
et mōtoes locū suū de dissolutōe qđ q̄gētis in ea.
Et sīlī locū frūma de hoc qđ q̄tingit ex hoc qđ p̄
mōti ex se ex alio est p̄ mōti p̄ actiō p̄ uām mōtois
sui; et hoc itē dīg declarāe. **E**t ē manifestū qđ nō dis-
trict scānū causas istorū trāvīs: qđ nō q̄pletū in
ce scāntia celi.

Perscrutādū est de hoc qđ dīcūt qđ corpū celeste est
simplicē: et ē spūiale. Incedit em̄ ipm̄ ēē dīmēsiōes
nō m̄ mā: et ideo nō recipit altationē in q̄litatib⁹
nō in sba. **E**t ē sicut dīcūt The mīshq̄ y sol et luna et
alie stelle aut sī forme. i: dīmēsiōes nō m̄ mā. ii: corpū
spūiale. Aut hīt māz equora tū istab maternis. Null⁹
em̄ dubitat in hoc qđ sī corpora: qđ mouēt. **E**t en̄ null⁹
dubitat qđ corpū nō recipit altationē in sba; nō qđ sī m̄
mā. et ideo rūem̄t m̄ eis plaq̄ rūm̄ nūo. et sī sp̄es
et ḡna. **C**orpora igit̄ celestia sī corpora absoluta a mā;

Dīcūt m̄ fuit dubius de eis ut̄ habeat matiam p̄ pōm̄
que est m̄ eis m̄ ubi. Qd̄ em̄ pō exsistit m̄ mā. **D**īcūt
forte vides qđ ista mā hīz ēē mediu m̄f matiazq̄ est ī pō:
et m̄t actū pūz. sī tres dīmēsiōes m̄ q̄b⁹ nō ē pō oīo.
Et sic pō habebit ḡd⁹. et mā ḡd⁹. **E**t p̄ hīt pōm̄ idī-
gent corpora celestia motorē: m̄ quo nō ē pō oīo.

Cohānes aut̄ grāmatiq̄ dedit qđem̄ de q̄ plures
q̄sidāntes nō potant euadē. Dīcūt em̄. si mūd⁹ ē cīnq̄
debet hīt pōm̄ tīta: ḡ nō ē gnābil̄ et corrupcib⁹lis.
Ad hīt ē dīcūt q̄ gnābil̄. et corrupcō et oīs moti ē a-
vitate qđ habita. Et oī qđ caret causis moti: nūc est

habet quicquid est ei⁹ pūatio. Et nō e⁹ i⁹ possiblē existē
in corpore finito qđ caret motu hęc infinita luce corp⁹
sit finitus. Quies enim dicitur pūatio; et pūatio nō est pūo. Ita dicitur.
Aristoteles qđ in stelle careat causis motu qđ hinc corpora
celestia hinc de natura quicquid infinita. Et sibi ostendit qđ tra
debet hęc quicquid infinita; qđ est pūatio motu; qđ caret
agere motu in ea in infinito. Et ideo dicitur qđ pūo que
est in ea. Quidigit uero ut sit fortior virtute celum qua mo
uet. Motus enim super ipsam est motus impossibilis in eo qđ
est quicquid in careat causis motu; hoc est manifestum. Et se
In celo igit̄ est pūatio infinita lucet sit finitus. Cuiusqđ
sit pūatio nō videtur; sicut existimauerunt qđ dixerunt qđ pūo
est in eo per virtutem. Inno natus pūatione astutus. Et
ideo uidemus loquentes in hac ratione dicere; utrum pūanitas
pūmet pūo; aut pūo disponit addita illi. Et pūanitas
pūo; qđ pūanitas est pūatio motus. Et pūatio nō ostendit
magis qđ caret agere motu. Et sicut qđ hinc astutus est;
valde bona. Expiens; Incipit liber de causis.